

Konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych
OLIMPIADA WIEDZY I WARTOŚCI W SPORCIE
 9 EDYCJA KONKURSU: PIŁKA NOŻNA. ETYKA I FAIR PLAY NA BOISKU I POZA NIM

ETAP FINAŁOWY

Test dla nauczyciela

Maksymalna ilość punktów możliwych do zdobycia to 66 pkt.
Uczniowie mieli odpowiedzieć na pytanie, bądź wykonać polecenie

1.	<p>Który z polskich piłkarzy wystąpił w finałach Mistrzostw Świata czterokrotnie? <i>(Wikipedia, Reprezentacja Polski na mistrzostwach świata w piłce nożnej).</i></p> <p>A. Zbigniew Boniek B. Władysław Żmuda C. Grzegorz Lato.</p>	1
2.	<p>Najwięcej bramek dla Polski w Mistrzostwach Świata zdobył Grzegorz Lato, strzelając w sumie 10 goli. Ile łącznie bramek dla reprezentacji Polski na Mistrzostwach Świata zdobył Zbigniew Boniek? <i>(Wikipedia, Reprezentacja Polski na mistrzostwach świata w piłce nożnej).</i></p> <p>A. 3 B. 5 C. 6.</p>	1
3.	<p>Które ze spotkań otwierało Mundial w Argentynie w 1978 roku? <i>(A. Gowarzewski, „Encyklopedia piłkarskich Mistrzostw Świata”)</i></p> <p>A. RFN–Polska B. Argentyna–Polska C. Argentyna–RFN.</p>	1
4.	<p>Ciekawostką finałów MŚ w Argentynie 1978 był fakt, że liczba miast i liczba stadionów, na których grano, nie była identyczna. W jednym z miast mecze rozgrywano na dwóch różnych stadionach. O jakie miasto chodzi? <i>(A. Gowarzewski, „Encyklopedia piłkarskich Mistrzostw Świata”)</i></p> <p>A. Mar del Plata B. Cordoba C. Buenos Aires.</p>	1
5.	<p>Podczas których finałów MŚ Grzegorz Lato rozegrał swój setny mecz w Reprezentacji Polski? <i>(A. Gowarzewski, „Encyklopedia piłkarskich Mistrzostw Świata”)</i></p> <p>A. Argentyna 1978</p>	1

ORGANIZATORZY

PARTNERZY

PATRONAT

SPONSOR GŁÓWNY

	B. Hiszpania 1982 C. Meksyk 1986.	
6.	W finałach piłkarskich MŚ w Japonii i Korei Południowej w 2002 roku w polskiej drużynie wystąpiło rodzeństwo. Byli to: <i>(Wikipedia, Reprezentacja Polski na mistrzostwach świata w piłce nożnej).</i> A. Bracia Krzynówek B. Bracia Hajto C. Bracia Żewłakow	1
7.	Ile razy w finałach Mistrzostw Świata Polska brała udział w konkursie rzutów karnych (nie uwzględniając trwającego Mundialu w Katarze)? <i>(Wikipedia, Reprezentacja Polski na mistrzostwach świata w piłce nożnej).</i> A. Raz B. Ani razu C. Dwa razy	1
8.	Co zrobił Damian Szymański po strzeleniu gola w meczu z Anglią zremisowanym 1:1, rozegranym w ramach eliminacji do MŚ w Katarze 2022? <i>(R. Byrski, „Dwanaście kroków do Kataru”).</i> Podarł na sobie koszulkę.	1
9.	Kacper Kozłowski zadebiutował w reprezentacji Polski podczas eliminacji do tegorocznego Mundialu, będąc jednym z najmłodszych debiutantów w historii polskiej reprezentacji. Ile miał wówczas lat? <i>(R. Byrski, „Dwanaście kroków do Kataru”).</i> 17 lat	1
10.	Który piłkarz strzelił gola w swoim debiucie w reprezentacji Polski w meczu Polska–Albania, rozegranym w ramach eliminacji do MŚ w Katarze 2022? <i>(R. Byrski, „Dwanaście kroków do Kataru”).</i> A. Adam Buksa B. Nicola Zalewski C. Jakub Kiwior.	1
11.	W czasie eliminacji do tegorocznego Mundialu karierę reprezentacyjną zakończył Łukasz Fabiański. Ile meczów w kadrze narodowej rozegrał? <i>(R. Byrski, „Dwanaście kroków do Kataru”).</i> A. 49 B. 76 C. 57.	1
12.	Ilu kibiców mieści stadion Lusail Stadium, na którym zostanie rozegrany finał Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w Katarze? <i>(Akcjonariat Obywatelski, „Garść ciekawostek o mundialu w Katarze 2022, o których zapewne nie wiedziałeś”).</i>	1

	<p>A. 70 tysięcy B. 86 tysięcy C. 56 tysięcy.</p>	
13.	<p>Dlaczego zdecydowano, aby Mistrzostwa Świat w Katarze rozegrać na przełomie listopada i grudnia, a nie jak dotąd w okresie wakacyjnym? <i>(Akcjonariat Obywatelski, „Garść ciekawostek o mundialu w Katarze 2022, o których zapewne nie wiedziałeś”).</i></p> <p>Ze względu na ogromne upały panujące w Katarze w okresie letnim.</p>	1
14.	<p>Na Mundialu w Katarze nie zabrakło reprezentacji, która miała dłuższy, bo aż 36-letni rozbrat z finałami Mistrzostw Świata. O reprezentację jakiego kraju chodzi? <i>(M. Leleń, „Eliminację MŚ 2022 w pigułce: Oślepiiony i latynoski margines”).</i></p> <p>A. Kanady B. Walii C. Włoch.</p>	1
15.	<p>Podczas meczu Senegal–Egipt, rozegranym w ramach eliminacji do Mundialu w Katarze, miał miejsce skandaliczny incydent, który znacząco utrudniał grę egipskim piłkarzom. Co to było za zdarzenie? <i>(M. Leleń, „Eliminację MŚ 2022 w pigułce: Oślepiiony i latynoski margines”).</i></p> <p>Senegalscy kibice oślepiali laserem egipskich piłkarzy.</p>	1
16.	<p>Decyzja o organizacji Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w Katarze od początku budziła sporo kontrowersji. Pojawiła się nawet sugestia, aby przenieść turniej do innego kraju. Do jakiego? <i>(R. Byrski, „Dwanaście kroków do Kataru”).</i></p> <p>A. Do Argentyny B. Do USA C. Do Australii i Nowej Zelandii.</p>	1
17.	<p>Co jest charakterystycznym elementem Stadium 974, na którym reprezentacja Polski rozegrała mecze z Meksykiem i Argentyną? <i>(P. Kuczkowski, „Sposób na Katar”).</i></p> <p>Stadion jest zbudowany z 974 kolorowych kontenerów transportowych, które stanowią zarówno element konstrukcji jak i elewacji.</p>	1
18.	<p>Jak nazywa się trener, pod wodzą którego Reprezentacja Polski rozegrała ostatni mecz przeciwko Argentynie zakończony zwycięstwem biało-czerwonych 2:1? <i>(P. Kuczkowski, „Sposób na Katar”).</i></p> <p>A. Janusz Wójcik B. Jerzy Engel</p>	1

	C. Franciszek Smuda.	
19.	<p>W gronie sędziów na Mundialu w Katarze znaleźli się również sędziowie z Polski. Podaj imiona i nazwiska dwóch sędziów. <i>(P. Kuczkowski, „Sposób na Katar”).</i></p> <p>Szymon Marciniak, Tomasz Listkiewicz, Paweł Sokolnicki, Tomasz Kwiatkowski.</p>	2
20.	<p>Reprezentacja Polski w Piłce Nożnej dwukrotnie stawała na najniższym stopniu podium Mistrzostw Świata. Kiedy miało to miejsce? <i>(P. Kuczkowski, „Sposób na Katar”).</i></p> <p>A. W 1974 roku w RFN i w 1986 roku w Meksyku B. W 1974 roku w RFN i w 1982 roku w Hiszpanii C. W 1978 roku w Argentynie i w 1982 roku w Hiszpanii.</p>	1
21.	<p>Co było największym problem w rozwoju sportowym tenisistki Jadwigi Jędrzejewskiej? <i>(Uśmiechnięta mistrzyni)</i></p> <p>A. Brak środków finansowych B. Niezgoda rodziców C. Trudna sytuacja polityczna Polski</p>	1
22.	<p>Ile tytułów mistrzyni Polski zdobyła Halina Konopacka? <i>(Złota dama)</i></p> <p>A. 7 B. 27 C. 19</p>	1
23.	<p>Jakiego wyczynu dokonał 22-letni piłkarz Ernest Wilimowski podczas meczu z Brazylią w 1938 w Strasburgu? <i>(Śliwa, Proszę mnie źle nie wspominać)</i></p> <p>A. Strzelił Brazylii 4 gole B. Kilka razy ograł ich najlepszego piłkarza Leonidasa C. Zdobyte przez niego bramki przyczyniły się do zwycięstwa Polski nad Brazylią</p>	1
24.	<p>Od jakiego celtyckiego terminu pochodzi wyrażenie fair play i co oznacza? <i>(Łuczak, Zjawiska niepożądane we współczesnym sporcie z fair play w tle)</i></p> <p>Fir fer – czyste zachowanie</p> <p><i>(1 pkt - Fir fer; 1 pkt - czyste zachowanie)</i></p>	2
25.	<p>Co w starożytności przysięgali zawodnicy, trenerzy, sędziowie i krewni zawodników przed rozpoczęciem rywalizacji olimpijskich? <i>(Łuczak, Zjawiska niepożądane we współczesnym sporcie z fair play w tle)</i></p> <p>- Że będą przestrzegać <u>regulaminu</u> - Że nie będą stosowali <u>przekupstwa</u> - Że solidnie <u>trenowali</u> przez ostatnich dziesięć miesięcy</p>	3
26.	Jakiego skandalicznego zachowania dopuścił się reprezentant Argentyny	

	<p>Diego Maradona w czasie ćwierćfinałowego meczu przeciwko Anglii w 1986? (Łuczak, <i>Zjawiska niepożądane we współczesnym sporcie z fair play w tle</i>)</p> <p>Gdy nie sięgnął lecącej piłki głową, uderzył ją ręką – czego nie zauważyli sędziowie – i w ten sposób zdobył bramkę (po meczu tłumaczył, że to była „ręka Boga”).</p>	1
27.	<p>Wymień co najmniej 3 spośród 6 reguł etycznego postępowania w sporcie, stworzonych na fundamencie etyki dżentelmeńskiej, które wylicza w swym artykule Z. Dziubiński. (Dziubiński, <i>Zaufanie społeczne jako faktor fair play w sporcie</i>)</p> <p>Są to reguły:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przestrzegania zasad/reguł gry 2) szacunku wobec przeciwnika 3) respektowania zasady równych szans 4) niewykorzystywania przewagi losowej 5) rezygnacji z korzyści materialnych w wyniku zwycięstwa 6) maksymalnemu zmniejszeniu cierpień przeciwnika. 	3
28.	<p>Henryk Duda w swoim artykule wskazuje na naczelną zasadę fair play, która kształtuje osobowość sportowca i ułatwia sprawne działanie w grze sportowej. Spośród podanych niżej słów wybierz właściwe i wpisz w puste miejsca. (Duda, <i>Fair play - naczelną zasadą etyki kształtująca osobowość sportowca oraz ułatwiająca sprawne działanie w grze sportowej</i>)</p> <p>rywali, związków sportowych, zawodników, prawnych, etycznych, masażyistów</p> <p>„Należy pamiętać, że rozwój sfery duchowej w aspekcie norm i zasad _____ (etycznych) w szlachetnej rywalizacji sportowej dotyczy nie tylko _____ (zawodników) ale i też trenerów, działaczy a także całego środowiska związanego z daną dyscypliną (np. kibiców).”</p>	2
29.	<p>Ks. R. Sadlak, odwołując się w swoim artykule do 2 Tm 4,7 wskazuje, że wysiłek sportowy, poza „tężyzną fizyczną”, wpływa także na inną jeszcze sferę i pomaga w osiągnięciu istotnego dla człowieka celu. O jaką sferę chodzi i o jaki cel?</p> <p>Hartuje ludzkiego ducha w staraniu o cel ostateczny, jakim jest niebo (kształtuje duszę ludzką i wpływa na osiągnięcie nieba/zbawienia).</p>	2
30.	<p>Przyporządkuj każdą z podanych niżej zasad właściwemu opisowi.</p> <p>zasada lojalności, zasada systematycznej pracowitości, zasada wzajemności, zasada sprawiedliwości, zasada fair play</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Każdy uczestnik zawodów sportowych zobowiązuje się przestrzegać przepisów i reguł w rywalizacji, kultury, oczekując zarazem, że przeciwnicy także zajmą podobną postawę. Zasada wzajemności 2. Kto łamie przepisy regulaminu rywalizacji sportowej, powinien podlegać odpowiedniej i identycznej dla wszystkich karze, kto zaś wykorzysta swą przewagę i sytuację w skutecznym działaniu, musi być nagrodzony uznaniem 	5

	<p>prawidłowo zdobytych goli, punktów i miejsc w rankingu. Zasada sprawiedliwości</p> <p>3. Poza literą przepisów - od piłkarzy oczekuje się rycerskiej postawy „czystej gry”. Przede wszystkim nie wykorzystywania losowych przewag i nieuwagi sędziów.</p> <p>Zasada fair play</p> <p>4. Piłkarze i szkoleniowcy winni być zdyscyplinowani i wierni podjętym zobowiązaniom wobec kraju, który reprezentują, klubu, kolegów i środowiska.</p> <p>Zasada lojalności</p> <p>5. Każdy musi pamiętać, że własna praca, zaangażowanie i obowiązkowość tworzą nie tylko osobistą pozycję, ale i poziom drużyny, klubu oraz kraju. Dotyczy to zarówno zawodników, jak i szkoleniowców, którzy są zobowiązani do stałego doskonalenia swego warsztatu. Zasada systematycznej pracowitości.</p>	
31.	<p>W swoim artykule ks. R. Sadlak opisuje zastosowanie zasady fair play w życiu wierzącego sportowca na przykładzie Grzegorza Jakosza. Spośród podanych niżej słów wybierz właściwe i wpisz w puste miejsca.</p> <p>drużyn sportowych, klas społecznych, ideowej, duchowości, wartości, psychicznej, narodów, fizycznej, partii politycznych</p> <p>„Nawet Sobór Watykański II wskazuje w swoim nauczaniu na aktywność fizyczną jako dobro, pomagające w zachowywaniu równowagi _____ (psychicznej). Naucza też, że sport generuje w ludzkim życiu takie _____ (wartości), jak „wytwarzanie braterskich związków między ludźmi należącymi do wszystkich środowisk, _____ (narodów) i ras.”</p>	3
32.	<p>Jaką radę daje Grzegorz Jakosz swoim kolegom sportowcom z różnych klubów? W puste miejsca wpisz brakujące słowa.</p> <p>„Dlatego zawsze powtarzam, żeby twardo stąpali po ziemi, byli _____ (pokorni) i szanowali to, co mają i co mogą jeszcze osiągnąć, bo równie szybko można wszystko _____ (stracić).”</p>	2
33.	<p>Który z polskich jeźdźców był w powojennej Polsce konsultantem jazdy konnej na planie wielu filmów, a jako aktor drugoplanowy wystąpił m.in. w „Krzyżakach”, „Milczeniu”, „Tarpanach” i „Lotnej”? („Gość niedzielny. Sportowe Legendy II RP” – Ułańska fantazja)</p> <p>A. Henryk Dobrzański B. Tadeusz Sokołowski C. Karol Römmel.</p>	1
34.	<p>W artykule Mieczysława Polaka czytamy: „Świat, w którym żyjemy, a zwłaszcza młodzież, potrzebuje wzorów, osób ukazujących, jak dawać z siebie to, co najlepsze, aby dary i talenty ofiarowane nam przez Boga owocowały oraz, czyniąc tak, wskazywały drogę ku lepszej przyszłości naszych społeczeństw. Działanie drużynowe, gra fair-play oraz zabieganie o to, by być najlepszym to wartości – także w znaczeniu religijnym terminu – które kierują waszymi wysiłkami na boisku. Jednakże, istnieje ogromna potrzeba tych wartości również poza stadionem, we wszystkich wymiarach życia wspólnotowego.” Napisz, kto jest autorem tych słów.</p>	1

	Papież Franciszek.	
35.	Jaki przykład zachowywania przykazań, przez wierzącego sportowca (katolika), podaje Grzegorz Jakosz? Wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych w piątek (post piątkowy, nie jedzenia mięsa w piątek).	1
36.	Jaka była przyczyna nominacji Arkadiusza Milika do nagrody w kategorii Fair play w ramach plebiscytu zorganizowanego w 2017 roku przez włoską gazetę „La Gazzetta dello Sport”? (Kochel, Zasada fair play a edukacja rodzinna) Milik zdecydował się wesprzeć finansowo kolegę z dzieciństwa, Konrada Nowaka, który nie miał środków na konieczną operację i rehabilitację.	1
37.	Według papieża Franciszka jedną z ważnych cech sportu jest również jego powszechność. Jak papież to rozumie? (Kochel, Zasada fair play a edukacja rodzinna) Sport może mieć charakter amatorski, rekreacyjny, czyli dostępny dla wszystkich.	1
38.	Rodzinne uprawianie sportu i kibicowanie ma szereg zalet, na które między innymi wskazuje w swoim artykule ks. J. Kochel. Uzupełnij w poniższym tekście brakujące słowa. „Kultura dobrego wypoczynku, rekreacji i sportu wprowadza w życie rodzinne nowy klimat wrażliwości. Wspólne uprawianie sportu czy też wspólne _____ (kibicowanie) może być zachętą do rozwijania talentów i budowania _____ (zdrowych) relacji (więzi) w rodzinie. Wspólna rekreacja i sport rozbudzają w rodzinie entuzjazm i radość, sprawiają, że wszyscy czują się _____ (docenieni) i zauważeni. Gra w drużynie uczy lojalności, uczciwości, wytrwałości, przyjaźni czy współpracy”.	3
39.	Maciej Łuczak w swoim artykule wymienia kilkanaście zjawisk niepożądanych w sporcie. Wymień trzy z nich. Zjawiskami niepożądanymi są: chuligaństwo stadionowe, doping, korupcja, oszustwa, komercjalizacja, dyktat telewizyjny, reklama, problemy religijne, niesportowe zachowania, terroryzm, upolitycznienie.	3
40.	W jaki sposób etyczne postępowanie oraz idea fair play znajdują odzwierciedlenie w organizacji i podczas trwania piłkarskich Mistrzostw Świata w Katarze? Przedstaw swoją refleksję na podstawie konkretnych przykładów.	5